

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului :		Prețul inserțiunilor :	Correspondențele sînt a se adresa redacțiunei
Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. — cr.		Pentru publicațiunii oficióse, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin pînă la 150 cuvinte 3 fl., pînă la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.	„FÓIA DIECESANĂ“ ;
„ „ „ pe $\frac{1}{2}$ an . . . 2 „ 50 „			eră banii de prenumerațiune și inserțiuni la
„ România și străinătate pe an . . . 14 franci			Tipografia diecesană în Caransebeș.
„ „ „ „ pe $\frac{1}{2}$ an 7 „			

PARTEA OFICIALĂ.

Clericul absolut, **George Popa**, întărindu-se în ședința consistorială din 12. Noembrie a. c. sub Nr. 2682 B. de paroch în comuna **Secaș**, protopresviteratul Orăviții, s'a chirotonit Mercuri în 28. de diacon, eară de presviter Joi în 29. Noembrie a. c. ---

Începînd dela 1. Decembrie stilul nou a. c. s'au pensionat 2 învățători din diecesa noastră anume: **Nicolae Popescu** din Curte, în protopresviteratul Făgetului, în urma ordinăciunii înaltului Ministeriu reg. ung. de culte și de instrucțiunea publică din 10. Noembrie stilul nou a. c. Nr. 45.303. și **Andreiu Popoviciu** din Forotic, în protopresviteratul Orăviții, în urma ordinăciunii ministeriale din 13. Noembrie st. nou a. c. Nr. 45.304.

PARTEA NEOFICIALĂ.

La alegerea deputaților congresuali.

Duminea trecută s'a publicat în foaia noastră ordinăciunea consistorială pentru alegerile de deputați congresuali: ele au să se țină pentru deputații preoțesci, Marți în 4/16. l. c. eară pentru cei mirenesci Duminecă în 9/21. l. c.

Este un drept prea frumos, ce se dă prin constituția bisericească clerului și poporului nostru, — de a ingera prin reprezentanții seși la regularea și înaintarea tuturor intereselor noastre bisericesci, școlare și fundamentale.

Și pentru că acest drept este cel mai frumos și mai binefăcătoriu pentru biserica noastră, el și trebuie exerciat decătră credincioșii nostri în toată curățenia cugetului, cu toată serioșitatea și exactitatea. Departe să fie deci dela fie-care alegătoriu ori ce cuget de interes particulariu, de favor personal, ce nu este interesul și favorul santei noastre biserici.

Pentru aceea nu putem diu destul recomănda și pune la inima alegătorilor cuvintele cele părintesci din suslăudata ordinăciune, — de a alege de deputați „**bărbați maturi și luminați, creștini devotați binelui bisericii noastre, iubitori de pace și de atât doritul progres, precum și comprobați prin fapte, că sînt cu alipire neclătită cătră biserică și instituțiunile ei apostolice și cano-nice**“.

Și unde sînt acești bărbați demni de a reprezenta clerul și poporul nostru? -- Căutați-i iubiților alegători, în mintea voastră luminată, căutați-i în inima voastră curată. Au n'ați auzit voi glasul lor resunând în sinoade și congrese pentru apărarea voastră, au n'ați auzit voi numele

lor pomenindu-se cu respect, numele acestora, cari în tot locul și totdeauna, când i-a chemat măica noastră biserică și când au fost trimiși din încrederea voastră, — ca adeverați fii ai bisericii, ca adeverați reprezentanți ai poporului și-au făcut datoria în cuget curat, cu credința și conștiința, conduși numai de acel nobil simț, de a face bine nu pentru persoana lor, ci pentru întregul popor!

Dreptaceea, la alegerile ce ve stau înainte, feriți-ve de amăgiri și de șoapte, ce se sfiesc de lumina zilei; feriți-ve de aceia, cari sunt străini de sânta noastră biserică și de interesele ei; feriți-ve de aceia, cari nu s'au putut redica peste interesele lor personale la înălțimea binelui comun; feriți-ve de toți aceia, cari ve vor îmbia cu daruri sau cu favoruri personale pentru alegerea lor; căci aceia nu pot avea inimă nobilă și curată.

Alegerile sânt libere, legile bisericesci și lumesci ve scutesc de ori ce influință străină și nechiemată. Dela tăria voastră sufletească și delo curățenia cugetului vostru depinde, a ve esercia acest scump drept în toată libertatea conștiinței voastre.

Grele sânt timpurile în care trăim, grele sânt lucrările ce ne asceaptă în congresul viitoriu; pentru aceea alegeți de deputați bărbații cei mai harnici, bărbații cei mai luminați, bărbații cei mai devotați sântei noastre cause. Fiți tari și neclătiți în credința strămoșească și Dumnezeu părinților noștri va fi cu noi!

Josefina Mocsonyi de Foen, născută baronesa *Brudern*, dama ordenului crucii stelate, cu inima plină de durere anunță în numele seu, precum și al fiilor sei: *Zeno Mocsonyi de Foen* cu soția *Maria* născ. baronesa *Fischer de Nagy-Szalatnya*, și fiul lor *Antoni*; *Victor Mocsonyi de Foen*, *Ioan* conte *Sztáray*; a nepoților sei: *Alesandru* și *Eugen* de *Mocsonyi* și a soției acestuia *Teresia* născ. *Horváth de Zelabér* și a copiilor acestora: *Catarina*, *Eugenia*, *Petru* și *Alesandru*; a cumnatelor sale: *Laura Mocsonyi de Foen*, născ. *Csernovics de Macsa* și *Kis-Oroszin*, și *Helena Mocsonyi de Foen*, născ. *Somogyi*

de *Gyöngyös*, precum și a ficelilor acesteia: *Livia* contesa *Bethlen* și *Georgina* contesa *Bissingen-Nippenburg*, — cumcă preamatul și neuitatul ei soț, resp. al lor părinte, bunice, tată mașter, socru, unchiu, cumnat, — domnul

Antoni Mocsonyi de Foen,

în ziua de 24. Noemvrie (6. Decemvrie) a. c. nainte de meazăzi, după un morb greu, a reposat întru Domnul, în anul al 75-lea al vieții și 49-lea al fericelei sale căsătorii.

Remășițele pământesci ale scumpului decedat se vor sânti și depune spre eternă odihnă în Foen în ziua de Marți 27. Noemvrie (9. Decemvrie) după ritul oriental; ear parastasele se vor celebra la 6/18. Ianuarie 1891. în Bisericile din Foen, Bülci, Bata, Cela, Brusnic, Ohaba-Serbească, Birchigi, Căpălnaș, și Verpelét.

Budapesta, 24. Noemvrie (6. Decemvrie) 1890.

Fie-I țărina ușoară!

Oravița, în 26. Noemvrie (8. Dec.) 1890.

Onorabile Domnule Redactor!

În fine, tot a trebuit ca noi, cei din Oravița și jur și împreună cu noi întreg poporul și națiunea română, să îndurăm lovitura cea grea, ce ni-a cauzat-o în 22. Noemvrie (4. Decemvrie) a. c. moartea scumpului avocat și eruditului bărbat **Simeon Manguica**. Stima de care s'a bucurat decedatul în viață, atât înaintea coreligionarilor și conaționalilor sei, cât și înaintea străinilor, s'a dovedit și în ziua înmormântării, când i-s'a dat decedatului ultimul tribut de pietate și recunoștință.

După o suferință grea de un an și opt luni, repausatul chiar și în ultimele momente ale vieții era cu mintea senină, lucra cu predilecțiune la opul intitulat: „*Daco-romanische Sprach- und Geschichtsforschungen*“, din care până acum au tipărit 15 coale și în curând da opul gata dacă moartea nu-i curma firul vieții. E speranță însă că opul început se va completa, de oare-ce materialul e tot adunat și nmri prelucrat trebuie.

Cu cât interes lucra la opul acesta se poate vedea și de acolo, că cu câteva oare înainte de a muri singur și-a făcut corectura la coala ultimă ce a eșit de sub presă. Pot să zic că, ultima dorință cu carea a murit a fost, să-și vadă gata lucrarea la carea a muncit ani de zile. Nu a putut să-și vadă dorința împlinită, căci Joi în 22. Noemvrie (4. Dec.) la 8¹/₂ oare dimineța și-a dat nobilul și blândul suflet în mâinile creatoriului, în urmarea unei apoplexii de inimă cauzate de slăbiciunile provenite din morbul îndelungat.

Fie-mi permis Dle redactor să vă dau unele

amănunte despre decursul înmormântării întemplate Vineri în 23. Noemvrie (5. Demvrie) la oarele 3 dup' ameză.

Decedatul avocat și bunul Român *Simeon Manguca* aflând dela autoritățile medicale din Viena și Pesta, că e incurabil morbul de care a fost cuprins, și-a descoperit voința și dorința, ca serviciul funebral să-l facă numai trei preoți, ceea ce s'a și întemplat, căci la serviciul înmormântării au funcționat P. On. Domn protopresviter al Vêrșetului, Ioan Popovicu; administratorul protopresviter al Orăviții, Alesandru Popovicu și preotul Nicolae Taticu din Oravița-Română. Cântările funebrele le-a executat corul vocal din Oravița-Montană. Conductul funebral a fost poate cel mai pompos în Oravița și la aceasta a favorizat mult și frumșeta zilei.

Cosciugul cu remășițele defunctului l-au purtat pe rând 6 industrieși și 6 plugari din comuna Broscești, locul născerii repausatului.

În jurul sicriului au purtat facii 6 oficanți dela județul regese din Oravița. Când s'a pus conductul în mișcare dela casa repausatului spre biserică și morminți, cugetai că este o mare imensă de oameni de toate confesiunile, naționalitățile și stările, întră cari și corpul oficerilor dela Batalionul de honvezți din Oravița. Dintre fețele străine de Oravița am cunoscut pe avocații: Ioan Roșu și Novac din Biserica-Albă, preoții: Alesandroviciu din Sasca, Tămășel din Vranți, Liuba din Măidan, Petrovicu din Ciclova-Română, Juica din Broscești, Stan din Rachitova; o mulțime de învățatori și notari cercuali, Coca din Ciacova, Phillipovicu din Maidan, Miu din Ciclova-Montană și Stoiacovicu din Oravița-Română, auctoritățile civile, funcționarii soțietății călei ferate austro-ungare de stat și cei dela domeniile soțietății și corporațiunile din Oravița.

Sub decursul serviciului funebral a ținut o cuvântare frumoasă administratorul protopresviteral, Alesandru P. Popovicu; ear la mormânt o cuvântare mișcătoare și surprinzătoare avocatul *Ioan Roșu* din Biserica-Albă.

Osemintele s'au așezat la dorința repausatului nu în cripta familiară, ci într'un mormânt de tot simplu, la care două candelă vor sta aprinsă ziua și noaptea în timp de 40 zile.

Manole.

I g i e n ă .

Despre Scrofule (Scrofuri).

Una din boalele de care suferă cea mai mare parte din copii sunt *scrofulele*.

Scrofulele seau scrofulosa este o boală constituțională și ereditara (adecă se moștenesc dela părinți la copii), caracterisată printr'un temperament

limfatic, cu umflătura ghindurilor, inflamarea și supurația tuturor sistemelor organice.

Sciind dar că scrofulosa provine prin ereditate, adecă prin moștenire, este bine observat că, dacă părinții au suferit de sifilis, dau nascere la copii scrofulosi, și căud au suferit de scrofule dau nascere la copii tuberculoși (ofticoși).

Causele care dau nascere la aceasta sunt: ereditatea care este principala cauză, copii ce se nasc din părinți slabi și bolnăvicioși, cei hrăniți reu, cei care nu sunt alăptați de mamele lor, ci de doici care sufer de diferite boale, cei care locuiesc în locuri umede și întunecoase, lipsa de lumină solară, și o hrană neindestulitoare.

Copii atinși de această boală sunt slabi, nasul și buza de sus mai groasă, are diaree (urdiare prea des) diferite bube pe corp, durere de ochi și de gât și umflătura ghindurilor dela gât și de sub subțioară.

Mai întâiu încep a apărea pe gât și pe alte părți ale corpului nisce tumori (gâlei), care cresc, se coc și se deschid (sparg). Pielea unde apar aceste tumori devine lucioasă și de o culoare rozie-albastră. Rănile sau locul unde au apărut aceste tumori (gâlei), după spargere rămân nisce semne diforme foarte urite. Scrofulele apar la diferite epoce și fără deosebire de sex.

Tratamentul scrofulei constă în întrebunțarea celor mai bune condițiuni igienice; precum o alimentare nutritoare și variată, aer curat, exercițiu mult la aer curat și uscat, a purta flanelă pe corp și haine de lână, a face băi reci vara și calde earna, se vor face băi cu sare, sau cu frunze de nuc (Juglans regia).

Se va lua *oleiul de ficat de morun* (untura de pesce)

Pentru ca untura de pesce să fie bună și se ajungă scopul dorit, se cere ca se fie bine mistuită, să se iee zilnic în mari cantități și a urma cura un timp îndelungat și cu pauze de întrerupere.

La multe persoane care urmează cura cu untura de pesce li-se derangează stumăchul, li-se scârbesce și nu o mai pot lua, așa dar, spre a putea fi suportată de stomach, se va da câte puțină cantitate; astfel un om în etate va începe a lua câte o lingură pe zi, și apoi treptat se va ridica până la 4, 6 sau 8 linguri pe zi; ear copiilor li se va da la început câte o linguriță pe zi și se va ridica până la 4 lingurițe pe zi.

Pentru a se înlesni și mai bine digestiunea (mistuirea) unturii de pesce, trebuie ca să se iee numai în timpul rece al anului, adecă începând din luna lui Octomvrie până la Aprilie, cu repaus de 10 zile la fie-care 20 de zile de earnă; (adecă a urma regulat cu untura de pesce timp de 20 de zile, și pe urmă a lăsa 10 zile se nu mai iee deloc, și pe

urmă după 10 zile ear să înceapă și așa mai de parte).

Oleiul de ficat de morun (untura de pesce), cel mai bine preparat după toate regulile artei și cel mai lesne de mistuit, este cel preparat de Drul. Berthé, și trebuie luat cu 10 minute înainte de masă și a se lua îndată după el câteva linguri de lapte.

Oleiul de morun se mai poate lua asoțiat (amestecat) cu iod, care are efectele cele mai bune contra scrofulelor, dar în acest timp trebuie a se feri foarte mult de receală, căci în loc să facă efectul dorit, produce cele mai mari boale de care în urmă anevoie se va vindeca.

Este sciut, că oleiul de ficat de morun este foarte greșos prin gustul și grăsimea sa, de aceea se poate asoția cu mentă (ismă), spre a-i altera gustul cel neplăcut, așa dar se va lua dela farmacie, oleiul de ficat de morun 100 grame, praf de gamă arabică și apă distilată de mentă, din fie-care câte 50 grame și sirop de zachăr 250 grame. Se va amesteca bine și se va lua câte 1 până la 6 linguri pe zi pentru oameul mari, și 1 până la 4 sau 5 lingurițe pentru copil.

Asemenea se va lua *iodul* sub diferite forme, care ajută foarte mult contra scrofulelor, după formula următoare:

Iodur de potasium 2 grame, Infusie de strobili lupulina (hameiu) 700 grame și sirop de gențiană 100 grame; amestecate bine, se va lua câte două ceșci pe zi, una dimineața și una seara înainte de masă.

Se întrebuințează cu succes și medicamentele feruginoase; precum este fierul sub diferite forme, ca: tartratul de fier, iodurul de fier, lactatul de fier, fierul dialisat, etc.

Asemenea este foarte bun contra scrofulelor ceaiul de frunze de nuc, 20 grame foi de nuc la 1000 grame apă caldă; asemenea se va da și sirop de frunze de nuc după formula următoare: Extract de foi de nuc 4 grame și sirop simplu 30 grame, se va amesteca bine și se va lua una până la 4 lingurițe pe zi pentru oameul mari, și una până la trei lingurițe pentru copil.

În timpul verii bolnavii de scrofule vor face cură cu ape minerale, din care cele mai bune sunt isvoarele chlorurate, mai cu seamă acelea unde se pot întrebuința apele de saline, precum: Kreuznach, Isch, Predeal, Rosnova, Slănic și Băltătesci și băile de mare; ear pentru cei lipsiți de mijloace este folositoru a face și băi de riu.

În ori-ce caz ar fi scrofulele, trebuie a păstra cele mai bune reguli igienice spre a putea să amelioreze boala, căci este bine sciut că, ori-ce medicament ar fi cât de bun și care este bine sciut că face cele mai bune efecte, dacă nu se vor păstra

regulele igienice, nu va putea face nici un efect folositoru.

Bucuresci.

Dr. Em. Elefiorescu.

Lección practică din Istoria Naturală.

Cucul.

Pruncilor! care dintre voi a auzit vr'odată cucul cântând? (Mai mulți școlari se vor scula și vor zice că ei l-au auzit). Care dintre voi a privit bine și cu deamăruntul la cuc, ca să mi-l scie descrie? (Nici unul nu răspunde) Pruncilor! sciu că aceasta nu o ve-ți sci pentru că cucul e foarte spărios și când vrea omul să se opropie de el și să-l privească bine, el zboară mai departe; dar eu totuși am prins un cuc și i-am adus aici ca să-l vedeți și să-l puteți descrie așa precum a-ți descris și alte animale. (Învătătoriu caută în dulapul cu colecțiunii naturale și scoate o cioară umplută.) Aceasta e o cioară și nu cuc, răspund mai mulți școlari. Bine ziceți: dar acesta ce e? (Învătătoriu scoate din dulap în adevăr un cuc umplut) Acesta e cucul. Bine. Acesta e cucul, priviți bine și cu deamăruntul la el ca să-l puteți descrie. Apoi învățătoriu se așază într'un loc potrivit ca să vadă bine toți școlarii și începe descrierea cam în modul următoriu:

Ce mărime are cucul?

Cucul are mărimea unui porumb.

Cum e capul cucului?

Capul cucului e mic.

Ce are cucul la cap?

Cucul are la cap doi ochi și un cioc.

Cum e ciocul?

Ciocul e lung și la vârf încovăiat puțin. Bine.

Băgați seama: Să zicem aceasta la olaltă așa:

Cucul e de mărimea unui porumb, el are cap mic, doi ochi și un cioc lung și încovăiat puțin la vârf. Să zică aceasta al doilea din scăunția a treiă; altul, etc.

Fiți atenți și priviți incoaci: Ce are cucul la corp?

Cucul are la corp două aripi, o coadă și două picioare.

Cum sunt aripile? Aripile sunt lungi. Bine.

Dar coada cum e lungă sau scurtă? Coadă încă e lungă. Bine. Cum e coada în capăt? Coadă în capăt e ca retezată. Bine.

Cum sunt picioarele? Picioarele sunt scurte.

Ce culoare au? Ele au culoare galbănă.

Priviți incoaci! Câte degete are cucul la fiecare picior? Cucul are la fiecare picior câte 4 degete cu unghii ascuțite.

Cum stau degetele? Degetele stau trei înainte și unul înderăpt. Bine.

Cu ce e acoperit corpul la cuc? Corpul la cuc e acoperit cu pene.

Ce culoare au penele pe piept și pe pânțe? Penele pe piept și pe pânțe au culoare albă cu dungă întunecată. Bine.

Cum sînt penele pe spate, pe delături și pe coadă? Penele pe spate, pe de lături și pe coadă au culoare sură cenușie, și pe coadă mai are și nise pete albe. Bine.

Care ar ști să-mi spună, prin ce se sporesce cucul?

Cucul se sporesce prin ouă. Bine.

Pentru că cucul are corp acoperit cu pene și se sporesce prin ouă, ce e el?

Pentru că cucul are corp acoperit cu pene și se sporesce prin ouă, el e pasere. Bine.

Să zică aceasta fetița a doua din scăunია intău; să zică fetițele din scăunია a doaua, școlarii din scăunია a treia, toți la olaltă.

Fiți atenți! Am zis mai înainte că cucul se sporesce prin ouă, aceasta e adevărat, dar cucul nu-și face cuib ca alte paseri, ci femăișă când vrea să oue, păzescă până ce alte paseri zboară din cuibul lor, atunci easă duce în cuib, își depune ouăle ei și apoi zboară mai departe. Biata pasere cu cuibul se înțelege că nu știe aceasta, ea clocesce dimpreună cu ouăle ei și cele de cuc, și eșind puil din ele ea îi nutrește și îi ocrotescă de o potrivă, până când sînt mari și-și pot cășiga singuri de mănăcare.

Cu ce se nutrește cucul? Nicil unul nu știe. Băgați seama! Cucul se nutrește cu vermi, gândaci, fluturi, omide, etc. cari sînt stricăcioase pomilor.

Cu ce se nutrește cucul? Cucul se nutrește cu vermi, gândaci, fluturi, omide, cari sînt stricăcioase pomilor.

Ce felu de pasere e dară cucul?

Cucul e o pasere folositoare. Așa e. Bine. Să zică aceasta încă unul, și mai unul.

Pe unde locuesce mai ales cucul?

Cucul locuesce mai ales prin păduri.

Cum cântă cucul? Cucul cântă: „cu-cu, cucu.“

Pentru că cucul cântă, ce felu de pasere e el?

Pentru că cucul cântă, el e o pasere cântătoare. Bine. Să zică aceasta încă unul, și mai unul, etc.

Când auzim noi cucul cântând, vara s'au eară? Noi auzim cucul cântând vara. Bine.

Care ar ști să-mi spună, pentru ce nu cântă cucul și eară?

Cucul nu cântă eară pentru că nu-l la noi. Bine.

Băgați seama! Cucul eară nu e la noi, el e

în alte țeri mai călduroase decât țeara noastră și vine la noi numai primeveara pela Bunăvestire, cântă până pela Săn-Petru și apoi pela sfărșitul lunii lui Iulie ear ne părăsesce, ducându-se în țerile unde nu este eară.

Unde petrece cucul peste eară?

Cucul peste eară petrece în țeri mai călduroase.

Când vine el la noi? El vine la noi primăveara.

Și când se duce dela noi? El se duce dela noi pela finele lunii lui Iulie. Așa e. Băgați seama! Pentru că cucul numai vara petrece la noi, ear eară se duce în țeri mai călduroase, noi zicem că cucul e pasere călătoare sau migrătoare.

Pentru că cucul numai vara e la noi, eară eară se duce în alte țeri mai călduroase, ce felu de pasere e dănsul?

Pentru că cucul numai vara e la noi eară eară se duce în alte țeri mai călduroase, el e pasere călătoare sau migrătoare. Așa e. Să zică aceasta încă unul, și mai unul, etc.

Băgați seama! Unii oameni cred cumcă cucul profetescă sau spun viciața omului. Așa ei păzesc anume primăveara când aud mai întău cucul și numeră de câte ori cântă. Dacă cucul cântă de 5 ori „cu-cu“, el zic cumcă mai au de trăit 5 ani și așa mai departe. Aceasta dragii mei e o credință deșartă și mincinoasă, și noi nu trebuie să o credem, căci nime în lume nu știe câți ani mai are de trăit — fără numai unul Dzeu.

Eu când am fost copil ca voi încă credeam în profetia cucului. Într'o primăveara auzil mai întău cucul cântând și numerăi câți ani îmi dă. Eram bucuros că o să-mi deă mulți ani, dar m'am înșelat căci cucul a cântat numai de trei ori „cu-cu“. Atunci eu crezând că numai trei ani mai am să trăiesc, începu a plănge și a gândi la moarte. Dar de atunci au trecut mulți ani, și eu totuși cu voia lui Dzeu sînt în viață. Să nu credeți dară dragii mei în astfelu de credințe deșerte.

Repetițiune generală.

Acum, pentru că ați fost băgători de seamă, ascultați să vă spun și un cântec despre cuc.

Copilul și cucul*).

Cucule cu pene sure
Frumos cântă vara 'n pădure,
Vină cântă 'n curtea mea,
Că eu bine te-oșu ținea,
Cu vin roș
Din Logoj,
Cu pânișoară
Din Timișoară.

George Cătană,
învătătoriu.

* Cântec popular din Bănat, din colecțiunea mea de cânteca populare.

Din prejurii Togirului.

Un preot zelos și demn de chemarea sa. Fericită este comuna aceea pe carea a dăruit-o providența cu preot vrednic, cu preot zelos, înțelept și cu păstoriu, carele își pune sufletul seu pentru turma sa, pe carea o păstorește și pentru înaintarea comunei sale bisericesci.

O astfelu de comună norocoasă și fericită este de presinte Togirul. Pe această comună a dăruit-o Dzeu cu un preot înțelept și zelos, în persoana tinerului și demnului preot Corneliu Marcu, carele cu drept cuvânt se poate numera între cei dintâlu preoți.

Părintele C. Marcu este abia de 2 ani preot, însă în acest scurt interval a dat dovezi despre zelul și diligența sa precum și despre aceea, că are atragere către statul preoteșc, — prin aceea, că lucrând cu energie în vinea Domnului a săvârșit fapte, cari sânt demne de a le aminti.

Sânția Sa, îndată după-ce s'a așezat în parohie, a adus în ordine afacerile oficiului preoteșc, cari erau în disordine, din cauza că în timp de 6 ani n'au avut preot stabil, ei numai administratori din alte crmune, cari veneau numai la diferite funcțiuni în parohie. În anul trecut văzând părintele C. Marcu necesitatea de ornate bisericesci, au făcut o colectă între parochienii sei, după-ce mai întâiu a subscris-o el dimpreună cu învățatoriul S. Periatu și astfelu îndemnându-l cu fapta, dar și cu cuvântul, i-a succedat a aduna 100 fl. în v. a. pe care sumă s'a și cumpărat un rând de ornate foarte frumoase.

Tot anul trecut Sânția Sa voind a mai dobândi vre-un ajutoriu pe seama s. bisericii, și-a luat libertate a se adresa către Maiestatea Sa pentru un ajutoriu prea înalt, de unde a și primit Biserica pelăugă cea mai profundă mulțămită 150 fl. v. a. care bani sânt depuși în cassa de păstrare.

Mai departe s'a adresat părintele cu o rugare și către Capitulu rom. cat. din Zagrabia, — care are domini în comuna Togir, — în urma căreia rugări s'a promis un ajutoriu de 100 fl. v. a.

Sânția Sa afară de acestea prin sfatul seu și prin învățăturile sele a câștigat pe seama s. Bisericii și un don frumos — policandru — dela economul Nicolae Covaciu, faptă de a cărei natură nu au obvenit în comuna Togir, — dovadă deci despre zelul și tactul susnumitulu preot, carele deși abia de 2 ani chirotonit, cu fapta și cu cuvântul a știut și scie îndemna creștinii sei la fapte bune și frumoase, — astfelu încât învățăturile sale prinzând rădăcini încep a aduce roade bune.

Sânt și alte fapte bune și frumoase în lucrare ce s'au început și este speranță a se efeptui prin susnumitul preot, și cari sânt demne de chemarea sa, însă deocamdată aducând on. public și celor competenți acestea la cunoștință, ear la timpul seu

și altele; neputând și nefiind competent a aduce eu astorfellu de fapte lauda cuvenită, zic numai: Dzeu să-l traască pe părintele Corneliu Marcu mulți și fericiti ani, spre binele și prosperarea credincioșilor sei, poftind și altor comune un astfelu de preot.

Un creștin.

Varietăți.

Adunarea Despărțământului Caransebeș al Reuniunii Învățătorilor se convoacă din partea presiului pe ziua de *Joi în 13/25. Decembrie 1890.* în localul școlii române gr. or. din Caransebeș la 10 oare a. m. la care adunare sânt poftiți toți membrii despărțământului precum și toți amicii școlii și ai progresulu.

Obiectele:

1. Ținerea prelegerilor de membrii despărțământulu A. Voscinaru și D. Daicovicu, designați în adunarea despărțământulu din 21. Iunie 1890.
2. Observările critice din partea membrilor asupra prelegerilor.
3. Constituirea despărțământulu pe anul 1889/91.
4. Incassarea taxelor dela membrii despărțământulu.
5. Propuneri.

Caransebeș, în 28. Noemvrie 1890. Andreu Ghidiu ppviter, președinte.

Constituirea Despărțământulu Făget al Reuniunii Învățătorilor. În adunarea din 23. Noemvrie a. c. Despărțământulu Făgetulu și-a ales de președinte pe P. O. D. *Sebastian Olariu*, protopresviterul tractual; de notariu pe D. *Traian Unipan*, învățatoriu în Făget; de cassariu pe D. *Vasilie Nicorescu*, învățatoriu în Timișeș și de bibliotecariu pe D. *Adam Angel*, învățatoriu în Coșava.

Soțietatea de lectură „Andreu Șaguna” invită la „*Sedința publică*” ce se va ținea *Joi în 29. Noemvrie st. v.* în memoria Marelui Archipăstoriu *Andreu*, în sala cea mare a „Seminartulu Andreian”.

Programa:

1. „*Cuvânt ocașional*”, rostit de I. G. Oltean, cl. curs. III.
2. „*Hodja Murad Pașa*”, poesie de V. Alexandri, declamată de Iovian Murășan, cl. curs. III.
3. „*Cuvânt de unire*”, cor de W. A. Mozart.
4. *Scena IX. și X-a din Don Carlos*, tragedie de Schiller, tradusă de I. N. Negruzzi, predată de I. G. Oltean și C. Perșinariu, clericii curs. III.
5. „*Ioan la featru*”, anecdotă de Th. D. Speranță, declamată de I. Georgia, cl. curs. I.
6. „*Floriciă*”, cor de Ed. Wachmann.

Începutul la 7 oare seara, oferte mărinoase se primesc cu mulțămită și se vor quita pe cale publică.

Consilier intim. Prin un autograf prea înalt din 26. Noemvrie dlui episcop al Oradiș Mari Mihail Pavel, i-s'a conferit dignitatea de consilier intim cu scutirea de taxă.

Di Dr. Emil Pușcariu, fiul dlui septemvir Ioan Cavaler de Pușcariu, este denumit profesor de histologie la facultatea de medicină dela universitatea din Iași. Eru-ditul profesor și-a și început prelegerile în prezența nu-măroșilor ascultători.

Un document istoric. „Românul“ din Bucuresci scrie: Dl Nic. Densușanu, cunoscutul nostru scriitoriu istoric, a dat de un foarte însemnat document, în care se vorbește de un Ferrustan, Român din Orade, care a luat parte la cruciate, conducând la luptele pentru mormântul sânt o întreagă oaste de Români din Ardeal, ca mare-duce și al oștirii ungurești. Acest Ferrustan (Stancel-de-fer) a fost chiar cavalerul Ioanițian. El a plecat la mormântul sânt, probabil pe timpul lui Andreiu II., și a rămas acolo și după reîntoarcere în patrie a acestui rege. Documentul poartă data dela 1246. și ne arată în el, că lui Ferrustan i-se înapoesc moșiile părintesci din Orade, după-ce se întorsese și el mai înainte dela mormântul sânt. Dl Ioan Nenițescu, îndestul aprețiatul autor al „Puilor de lei“ lucrează o poesie pe această temă.

Rossini și orlogierul. Rossini, renumitul compositor de musică, a căpătat în dar dela regele Louis Filip un orlogiu de buzunariu foarte scump, cu repetiție și cu musică, care cânta „Rugăciunea lui Moise în Egipt“ compusă de marele „maiestro“ Rossini. Acesta însă abea după șase ani și-a cunoscut orlogiul. Lucrul s'a petrecut astfel: Rossini avea o bucurie copilărească de orlogiul seu; în toate locurile publice, în toate societățile îl scotea îl arăta și lăsa să cânte musica. Odată se întâmplă că la atare ocaziune un străin care ascultase musica orlogiului „Rugăciunea lui Moise“, se apropie de dânsul zicând: „D-Ta ai un orologiu foarte scump, dar mă prind că nu-ți cunosc toate însușirile“. Rossini respuse cu mirare: „Eu îl port de șase ani în onoarea regelui; umblă foarte regulat, n'a grăbit n'a întârziat nici odată măcar cu o minută; repeșce oărele și pătrarele, arată ziua și luna și cântă „Rugăciunea lui Moise“ care ai auzit-o. — Cu toate acestea D-Ta nu-ți cunosc orlogiul de tot, mă prind cu D-Ta -- orlogiul pentru 10,000 franci“. După puțină esitare Rossini zise: „Bine, dacă D-Ta ai 10,000 franci de pierdut, primesc, acuma însă dovezile“ — „Bine — respuse străinul — orlogiul D-Tale mai cântă încă o piesă de D-Ta, Dle Maestro, și mai conține și portretul D-Tale“. — Rossini înmărmuri, eară străinul luându-și orlogiul din mână atinse nisce capete de cune și sări o capsulă de aur, carea acoperea portretul marelui „maiestro“ eară musica începă „Di tanti palpiti“ din „Tancred“. — „Dumnezeule“ suspină Rossini privind la odorul seu pierdut, — „este adevărat, D-Ta ai câștigat remasul, dar de unde ai știut aceasta?“ — Străinul dându-și orlogiul îndrept fi zise: „Eu sîm *Michail Plivée*, care am făcut orlogiul — remasul a fost numai o glumă și me bucur că opul meu îți face atâta plăcere.

Producțiunea de petrolu a pământului. Un profesor a calculat ca în a. 1889. pe întregul glob al pământului s'a produs aproape 7 miliarde de Kgrame de petrolen; Dintre care pe Austria vin 90. de milioane; pe

uniunea Americăi de Nord ceva mai mult de jumătate din întregul product.

O lege contra fumatului. La 1. Septemvrie a. c. în statul New-York, a intrat în vigoare o hotărîre, prin care se oprește copiilor fumatul în locuri publice. Acest adaus Nr. 7. la §. 291. din legea penală, sună astfel: „Nici un copil, care într'adever sau numai la aparență este sub 16 ani, nu îi este permis a fuma sau a folosi în orî-care alt mod o țigară, țigaretă ori tabac, sub orî-ce formă ar fi, pe stradă, piață, seu alt loc public. O violare a acestei dispozițiuni se va privi ca o contravențiune și se va pedepsi cu 2 până la 10 dolari pentru fie-care caz de contravențiune. *Cât de bună ar fi și la nor o lege ca aceasta.*

Cum se evită greșelile de tipariu? 1. Dacă scriitoriu a nimerit ceea ce a scris; 2. dacă a scris legibil; 3. Dacă culegătoriu a aruncat în toate despărțimintele de litere, literile corespunzătoare; 4. Dacă prinde literile-adeverate; 5. Dacă le așează bine; 6. Dacă corectorul cetesce bine; 7. Dacă culegătoriu îndreaptă bine corectura dintăiu; 8. Dacă corectorul cetesce bine corectura a doua; 9. Dacă culegătoriu îndreaptă bine a doua corectură; 10. Dacă revisiunea e bine cetită; 11. și 12. Dacă în o duzină de alte impregiurări se termină tot cu noroc. Și fiind-că o coală mare octav conține 50,000—55,000 litere, de aceea impregiurările favorabile trebuie să se repețească de 50,000—55,000 ori ca să fie posibil a da amabilului public o coală de ziaru, fără nici o greșală, de tipariu.

Statute aprobate. Tribunalul regesc din Biserica-Albă, cu datul de 17. Octomvrie 1890. Nr. 9105. a aprobat statutele „*Comoarei*“, institut de credit și ecomi, societate pe acții în *Comorisce*. În ședința constitutivă, ținută în 8/20. Noemvrie a. c., în direcțiunea executivă s'au ales următorii: *Jacob Molin*, președinte și director; *Dumitru Moldovan*, membru în direcțiune și cassariu; *Ioan Stoian*, membru în direcțiune, contabil și notariu; *Adam Bolovegia*, membru în direcțiune și *Achim Luca*, membru în direcțiune.

Episod din viața repositului rege al Olandei. Din viața regelui Wilhelm al Olandei, reposit de curând, ziarul „*Neue Züricher-Zeitung*“ povestesc o epistoală foarte interesantă.

În anul 1870. regele Wilhelm era gata să se alieze cu Francia în contra Germaniei, și se zicea, că purta în buzunariu declarația formală de resboiu. Poporul, camerele și ministrii erau în contra orî-cărui amestec, dar nime nu îndrăsnea să zică ceva regelui în această afacere, până-ce bătrânul ministru Throntbeck, vîzînd că nu mai e timp de pierdut, se hotărî să spună fără codire opinia sa regelui.

Regele, care era de un caracter violent, nu putea să sufere pe flegmaticul Throntbeck, și nu-l intitula nici-odată altfelu decât „dile profesor“, ca alusiune malițioasă la vechiul post de profesor ce ocupase Throntbeck înainte de a deveni ministru.

Când ministrul intră în cabinetul regelui, acesta îi zise:

— Bună ziua, domnule profesor, ce e mai nou?
— Sire, nimic nou, afară de câteva prostii ce se vorbesc acum prin oraș.

— Așa? Dar' ceea ce se spune, negreșit că e relativ numai la ministrii mei și nu la mine!

— Ba nu, Sire, se spun multe și despre Maiestatea Voastră!

— Despre mine? Și ce anume, domnule profesor?

— Sire, nu îndrănesc să o spun.

— Spune, nu-ți fie frică.

— Sire, se vorbește prin oraș, că ești nebun, . .

Regele sări în sus ca și cum l-ar fi mușcat un șerpe.

Galbin de mânie, el apucă un călimariu de argint ce se afla pe masă și vră să-l arunce în capul ministriului. Dar călimariu se încercă în măsaiu și înainte de ce regele ar fi avut timp să-l desfacă, Threntbeck se sculă de pe scaun, se apropiă de dânsul și îi zise cu sânge rece:

— Sire, dacă îmi arunci în cap călimariul, atunci ești într'adevăr nebun!

Regele remase încremenit de această îndrăzneală ne mai auzită, și în timpul acesta Threntbeck, fără a-și perde cumpetul, îi arătă pericolele unui război cu Germania. Fără a răspunde nici un cuvânt, regele scoase din buzunariu declarația de război și o rupse în bucăți

(„Tribuna“.)

Soțiatatea „Școala română din Suceava“. Înființată de 7 ani „Școala română“ a devenit cea mai mare mare soțietate publică în Bucovina; ea are astăzi peste 600 de membri și dispune de un capital de peste 12.000 fl. Activitatea binefăcătoare a soțietății constă în sprijinirea elevilor dela gimnaziul din Suceava dându-le ajutoare în bani și în utensilii de școală. Se dau mai departe ajutoare elevilor din pedagogiul și din școala agronomică din Cernăuți; studenților dela facultatea juridică și filosofică din Cernăuți și din Viena. — Biblioteca s'a înmulțit în anul acesta cu 52 de volume și 14 broșuri parte cumpărate parte donate; peste tot biblioteca are 250 de opuri în 2296 de exemplare ca cărți didactice, și 75 de opuri în 46 de volume, 52 de broșuri în 96 de exemplare cărți științifice. În decursul anului administrativ 1889/90. soțietatea a spesat 1946 fl. 25 cr.

Limfa lui Koch în Bucuresci. În 17/29. Noemvrie la 10 oare dimineața D. Dr. Asachi a început la spitalul Colțea inocularea cu limfa doctorului Koch, contra tuberculozei. Cel dintâiu inoculat a fost un lucrătoru tipograf.

Episcopat român în Macedonia. „Românul“ scrie, că dl. Maiorescu, ministrul român de culte și instrucțiune publică, va întreprinde pe lângă Poartă pe cale diplomatică, în numele guvernului român. pentru ca să se permită înființarea unui episcopat român în Macedonia.

Cutremur de pământ. Se scrie din Banpotoc: În 5. Decemvrie a. c. n. d. a. la 1 oară 15 minute s'a simțit în Banpotoc (comit. Hunedoarei) două cutremure de pământ teribile unul după altul. Mai întâiu s'a auzit un sunet înckis ca și când ar tuna, apoi s'au cutremurat toate edificiile și pământul s'a simțit bine mișcându-se.

CONCURS.

Pe baza ordinăciunei Venerabilului Consistoriu diecesan din 9. Noemvrie a. c. Nr. 2197. B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan la parochia de clasa III. pelângă neputinciosul paroch Ioan Daminescu din Glamna-Română cu filia Glamna-Montană, protopresviteratul Făgetului, cottul Căraș-Severin, cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele împreunate cu acest post sânt:

Jumetate din toate venitele parochiale ale parochului veteran, Ioan Daminescu.

Doritorii de a ocupa acest post sânt avisați a-și trimite recursele lor instruate conform Statutului Organic bisericesc și regulamentului pentru parochii — adresate comitetului parochial — Prea On. oficiu protopresviteral în Făget.

În fine recurenții sânt poștiți a se presenta în vre-o Duminecă seau sârbătoare în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Glamna-Română, în 22. Noemvrie 1890.

[66] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* m. p., protopresviter tractual.

CONCURS.

Pe baza ordinăciunei Venerabilului Consistoriu diecesan din 16. Noemvrie a. c. Nr. 2524. Șc. se escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de învățatoriu la școala confesională gr. or. română din Jurești cu filia Botestii, protopresviteratul Făgetului, cottul Căraș-Severin, cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani gata 150 fl. v. a.

2. 8 HL. de grân.

3. 12. HL. de cucuruz.

4. 32 metri de volum de lemne aduse în curtea școalei, din care se încălzesc și sala de învățământ.

5. Cortel liber cu jumetate de juger de grădină.

6. Scripturistica 3 fl. v. a.

7. Conferințele învățătoresci 10 fl. v. a.

8. Curatorul școalei 6 fl. v. a.

Cei-ce doresc a ocupa acest post au a-și subșterne recursele provăzute cu documentele prescise și adresate comitetului parochial din Jurești cu filia Botestii, la oficiul protopresviteral gr. or. rom. al Făgetului până la terminul deschis.

Recurenții sânt poștiți a se presenta în vre-o Duminecă seau sârbătoare în s. biserică.

Jurești, în 22. Noemvrie 1890.

[67] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* m. p., protopresviter tractual.

